РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

Обн. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.109 от 23 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.25 от 3 Април 2009г., изм. ДВ. бр.33 от 30 Април 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.59 от 31 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.23 от 22 Март 2011г., изм. ДВ. бр.32 от 19 Април 2011г., изм. ДВ. бр.45 от 14 Юни 2011г., изм. ДВ. бр.81 от 18 Октомври 2011г., изм. ДВ. бр. 82 от 21 Октомври 2011г., изм. ДВ. бр.93 от 25 Ноември 2011г., изм. ДВ. бр.20 от 9 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.50 от 3 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.81 от 23 Октомври 2012г.

§1. Досегашният текст на чл. 71 става алинея 1 и в него се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1. след думите „по негово искане“ се добавят запетая и думите „като в този случай е длъжен да довърши производствата, по които вече участва, или да върне всички получени по същите производства възнаграждения, завишени десет пъти, като обезщетение.“.

2. В т. 4 думата „една“ се заменя с „половин“.

3. В т. 5 думите „системно не ги изпълнява“ се заменят с „не се яви на съдебно заседание без уважителни причини“.

§2. В чл. 71 се създават нови алинеи 2, 3, 4 и 5 със следното съдържание:

(2) За обезщетението по ал. 1, т. 1 председателят на съда, в който съдебният заседател е изпълнявал задълженията си, издава определение, с което определя размера на дължимото обезщетение на базата на недовършените производства.

(3) Обезщетението се заплаща доброволно от съдебния заседател при предсрочното му освобождаване от съответното общо събрание на съда.

(4) В случай, че лицето не плати доброволно задължението си, председателят на съда, издал определението, издава служебно и изпълнителен лист за събиране на обезщетението като публично държавно вземане по чл. 162, ал. 2, т. 6 от ДОПК. Обезщетението постъпва като приход в бюджета на съдебната власт.

(5) Обезщетението по ал. 2, 3 и 4 се заплаща и в случаите на ал. 1, т. 3 и т. 5.

§3. В чл. 72, ал. 1 се отменя.

§4. Чл. 74 се отменя.

Вносители:

Борислав Стоянов: ……

Петър Хлебаров: ……...

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

В случаите, определени със закон, по делата на първа инстанция участват съдебни заседатели. Техните права и задължения и условията за назначаването и освобождаването им от длъжност са уредени в глава четвърта, раздел втори на Закона за съдебната власт.

В настоящата редакция на закона е предвидена възможност съдебните заседатели да бъдат освобождавани предсрочно от общото събрание на съдиите на съответния съд, само поради направено искане от тяхна страна и без да им се поставят допълнителни условия, като например да довършат делата, в които са ангажирани. Така на практика възникват проблеми при разглеждането на наказателни производства за дълъг период от време и се стига до ситуации, в които и основният, и резервният съдебен заседател са напуснали работата си в съда, а делото трябва да започне отначало, на основание чл. 258, ал. 2 от НПК (съгласно правилото за неизменност на съдебния състав, който разглежда наказателното дело).

Освен това съдебните заседатели могат да бъдат отстранявани след изтичането на срок от една година при трайна фактическа невъзможност, като по наше мнение този срок също е завишен неоправдано от законодателя и следва да се намали до най-много половин година.

Логичните изводи, които би си направил всеки български гражданин, запознат със същината на проблема, са следните: Разглеждането на наказателни производства е висока отговорност за заетите лица в сферата на съдебната власт, и в практиката често се стига до положение, в което е изтекъл срокът на абсолютната погасителна давност за наказателно преследване или изпълнение на наложеното наказание. Така от една страна подсъдимият и пострадалите получават след много дълъг период от време осъдителна или оправдателна присъда или пък това не се случва, поради настъпването на предпоставките по чл. 81, ал. 3 от НК, т. нар. абсолютна погасителна давност за наказателно преследване.

Във всички случаи, в които на съдебните заседатели е „позволено от закона" да не се явяват по няколко пъти на съдебните си заседания или да напускат работата си по своя преценка, от тяхното поведение страда дейността на съдебната система, а съдът губи общественото доверие. За подсъдимият пък възниква правната възможност да предяви иск за обезщетение в Съда по правата на човека в Страсбург заради неоправданото забавяне на процеса му.

Правен абсурд е да се допуска по волята на законодателя връщането на наказателни дела за ново разглеждане от други състави на съда по всяко време, каквато е ситуацията в момента. Затова законопроектът предвижда съдебният заседател да заплаща обезщетение в размер на десет пъти полученото възнаграждение за работа по дела, които не е довършил, а също и отстраняване от длъжност на заседателя при едно неявяване на заседание без уважителни причини, както и след половин година при изпадане в трайна фактическа невъзможност да изпълнява задълженията си. Обезщетението се въвежда в

случаите, по които съдебният заседател откаже да довърши започнатите производства, защото личният му интерес изисква да напусне работата си веднага. А неговият размер е определен така, че да компенсира извършените напразно съдопроизводствени действия и похарчените пари от бюджета на съдебната власт (като съставна част на държавния бюджет). Законопроектът предвижда отпадане на глобите от 50 до 500 лв. за съдебните заседатели, предвид на по-строгите изисквания при освобождаването им от длъжност и предложения висок размер на обезщетенията, които те дължат на съда. С оглед естеството на дейност на съдебните заседатели и продължителността на някои от производствата, законопроектът предвижда отпадане на изискването съдебните заседатели да се свикват на работа не повече от 60 дни през една календарна година.

Вносители:

Борислав Стоянов: .....

Петър Хлебаров: .....